

Bruxelles, den 23.3.2020
COM(2020) 104 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

**TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG, REGIONSUDVALGET OG DEN EUROPÆISKE
INVESTERINGSBANK**

**om gennemførelsen af Kommissionens meddelelse Et stærkere og fornyet strategisk
partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi**

1. INDLEDNING

I denne rapport gennemgås de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af meddelelsen "Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi" (herefter "meddelelsen")¹.

Regionerne i EU's yderste periferi, dvs. Guadeloupe, Fransk Guyana, Martinique, Mayotte, Réunion og Saint-Martin (Frankrig), Azorerne og Madeira (Portugal) og De Kanariske Øer (Spanien), står over for permanente **begrænsninger** som følge af deres fjerne beliggenhed, deres beskedne størrelse, deres sårbarhed over for klimaændringer og deres status som øsamfund², der bremser deres vækst og udvikling. Det er på den baggrund, at traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (artikel 349 i TEUF) indeholder bestemmelser om **specifikke foranstaltninger** til støtte for regionerne i den yderste periferi, herunder skræddersyede betingelser for anvendelsen af EU-retten i disse regioner og for adgang til EU-programmer.

Regionerne i den yderste periferi, der er spredt over Atlanterhavet, Vestindien, Latinamerika og Det Indiske Ocean, giver EU nogle **enestående aktiver** i form af righoldig biodiversitet, strategisk placering for rumfart og astrofysik, vidtstrakte økonomiske havområder og nærhed til andre kontinenter.

I oktober 2017 vedtog Kommissionen en meddelelse om styrkelse af partnerskabet med regionerne i den yderste periferi og de respektive medlemsstater og styrkede samtidig sit tilsagn om at støtte disse regioner på deres vej mod vækst. I april 2018 hilste Rådet meddelelsen velkommen og opfordrede Kommissionen til at fortsætte arbejdet med specifikke foranstaltninger for disse regioner i overensstemmelse med artikel 349 i TEUF³.

I denne rapport fremlægges de foranstaltninger, der er truffet af Kommissionen, regionerne i den yderste periferi og de respektive medlemsstater inden for de sektorer, der er omhandlet i meddelelsen⁴, de opnåede resultater fremhæves⁵, og det foreslås, at bestræbelserne fokuserer på imødegåelse af klimaændringer, beskyttelse af biodiversitet, indførelse af cirkulær økonomi og fremme af vedvarende energi. Disse områder er centrale udfordringer for disse regioner som anerkendt i flagskibsinitiativet "den europæiske grønne pagt"⁶, hvori det understreges, at Kommissionen vil være særlig opmærksom på regionerne i den yderste periferi under hensyntagen til deres sårbarhed over for klimaændringer og naturkatastrofer og deres enestående aktiver såsom biodiversitet og vedvarende energikilder. I rapporten fremhæves endvidere behovet for at styrke indsatsen inden for andre nøglesektorer såsom den blå økonomi og konnektivitet.

En ny forvaltningsmodel, der bygger på et stærkt partnerskab

Siden 2017 har Kommissionen, som det fremgår af meddelelsen, systematisk taget hensyn til de **bekymringer og interesser**, som regionerne i den yderste periferi har i forbindelse med **den politiske beslutningsproces**.

¹ COM(2017) 623 final.

² Regionerne i den yderste periferi er alle øer eller øgrupper bortset fra Fransk Guyana, der er beliggende i Latinamerika.

³ Konklusioner fra samlingen i Rådet (almindelige anliggender) i april 2018.

⁴ Rapporten dækker foranstaltninger siden vedtagelsen af meddelelsen.

⁵ I bilaget gennemgås de foranstaltninger, der er truffet af hver region i den yderste periferi og den respektive medlemsstat.

⁶ Den europæiske grønne pagt (Kommissionens meddelelse COM(2019) 640 final af 11.12.2019).

I 2018 medtog Kommissionen de særlige forhold, der gør sig gældende for regionerne i den yderste periferi, i 21 **forslag til EU-programmer 2021-2027** inden for en lang række sektorer, herunder samhørighed, landbrug, fiskeri, forskning, miljø, transport og digital konnektivitet samt internationalt samarbejde. Kommissionen har dermed skabt nye muligheder og sikret skræddersyede bestemmelser for disse regioner i de fleste EU-programmer.

I 2019 anbefalede Kommissionen, at Frankrig, Portugal og Spanien investerede midler fra samhørighedspolitikken i deres regioner i den yderste periferi inden for nøglesektorer såsom cirkulær økonomi, konnektivitet, færdigheder og skolefrafald i forbindelse med landerapporterne under **det europæiske semester**. I Rådets landespecifikke henstillinger opfordres disse medlemsstater til at anvende samhørighedsfondsmidler under hensyntagen til de regionale skævheder og situationen i regionerne i den yderste periferi. I de respektive landerapporter fra 2020 fremhæves også de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi.

Kommissionen analyserede de mulige virkninger af **handelsaftaler**, som der forhandles om vedrørende de vigtigste økonomiske sektorer i den yderste periferi⁷. Som følge heraf indeholder den politiske aftale fra 2019 om handelsdelen af associeringsaftalen mellem EU og Mercosur en beskyttelsesklausele for at beskytte den lokale produktion i regionerne i den yderste periferi. De særlige forhold i regionerne i den yderste periferi analyseres i forbindelse med den igangværende revision af lovgivningen om statsstøtte og disse regioners særlige beskatningsordninger.

Kommissionen hørte regionerne i den yderste periferi om deres behov og ydede skræddersyet støtte i overensstemmelse hermed. Kommissionen hørte f.eks. regionerne i den yderste periferi om deres behov for tilpasning til klimaændringer og tog hensyn til dem i indkaldelsen af forslag i 2019 inden for rammerne af LIFE-programmet⁸. Den afholdt endvidere to arrangementer til støtte for disse regioner vedrørende udformningen af strategier for blå vækst⁹. Regionerne i den yderste periferi har øget deres indsats for at tilkendegive deres interesser ved at bidrage med omkring 30 svar på offentlige høringer. Endelig er Kommissionen nået ud til befolkningen i regionerne i den yderste periferi gennem borgerdialoger, nemlig i 2018 på Martinique og De Kanariske Øer og i 2019 på Azorerne og Madeira.

EU's Samhørighedsfond og fondene på landbrugs-, fiskeri- og havpolitikområdet har anvendt betydelige midler til støtte for lokale investeringer, der styrker partnerskabet med regionerne i den yderste periferi og de respektive medlemsstater, navnlig små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) konkurrenceevne samt beskæftigelse, social inklusion, miljø og konnektivitet¹⁰. Støtten fra disse fonde beløber sig til over 13 mia. EUR for perioden 2014-2020.

Kommissionen har oprettet to **taskforcer** med deltagelse af Kommissionens tjenestegrene og nationale og regionale interessenter, der skal støtte Réunion med energiomstilling og De Kanariske Øer med affaldshåndtering.

⁷ I Rådets afgørelse (EU) 2020/13 om forhandlingsdirektiverne for forhandlingen om økonomiske partnerskabsaftaler med staterne og regionerne i Afrika, Vestindien og Stillehavet hedder det, at disse aftaler kan "fastsætte specifikke foranstaltninger til fordel for varer fra disse regioner, som tager sigte på at integrere dem [...] i den intraregionale handel".

⁸ L'Instrument Financier pour l'Environnement.

⁹ Forummet for maritime anliggender og fiskeri under regionerne i den yderste periferi i 2018 og 2019.

¹⁰ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020/2014-2020-RUPs-OR-EU-planned-investment/8gwq-ke5u>.

EU's statistiske kontor (Eurostat) har udviklet en internetside med data fra regionerne i den yderste periferi¹¹. I 2019 iværksatte Kommissionen en undersøgelse med henblik på at forbedre data og viden om en bæredygtig forvaltning af fiskeriet og bevarelsen af fiskebestandene i disse regioner. Frankrigs statistiske kontor samarbejder med Saint-Martin og Sint-Maarten om indsamling af lokale data. Portugals statistiske kontor samarbejder med Madeira og Azorerne om data på landbrugs-, hav- og transportområdet. Azorerne er i færd med at forbedre dataene om den blå økonomi og lokale produktionsdata om De Kanariske Øer.

Kommissionen har medtaget de bekymringer, som regionerne i den yderste periferi har, i et hidtil uset antal EU-initiativer, og regionerne fordoblede deres indsats for at komme med input til den politiske beslutningsproces. Taskforcernes potentiale bør udforskes yderligere. Der er behov for dataindsamling i regionerne i den yderste periferi for at støtte en politisk beslutningsproces, der er tilpasset disse regioner.

¹¹ Regioner og byer, der er belyst: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/RCI/#?vis=outermost.economy&lang=en>.

2. MED UDGANGSPUNKT I DE AKTIVER, SOM REGIONERNE I DEN YDERSTE PERIFERI HAR

I meddelelsen fremhæves aktiverne i regionerne i den yderste periferi, herunder den blå økonomi, biodiversitet og vedvarende energikilder, og der foreslås foranstaltninger til udvikling af muligheder i disse sektorer med henblik på at støtte væksten.

Den blå økonomi

Kommissionen styrkede den retlige og finansielle ramme for at fremme den blå økonomi i regionerne i den yderste periferi og samtidig sikre en bæredygtig forvaltning af de marine ressourcer og økosystemer. I 2018 reviderede Kommissionen EU's **retningslinjer for statsstøtte** for at give mulighed for offentlig støtte til erhvervelse af fiskerfartøjer i regionerne i den yderste periferi på en række betingelser, der skal sikre et bæredygtigt fiskeri.

Kommissionen foreslog endvidere **specifikke foranstaltninger** for regionerne i den yderste periferi i Den Europæiske Hav- og Fiskerifond 2021-2027, herunder et øremærket budget for disse regioner til både strukturinvesteringer og **kompensation** for yderligere omkostninger. Kommissionen foreslog endvidere, at hver medlemsstat udarbejder en **handlingsplan** med henblik på at tackle udfordringerne i relation til fiskeri og bæredygtig blå økonomi i regionerne i den yderste periferi.

I 2019 oprettede Kommissionen et rådgivende råd for regionerne i den yderste periferi for at høre interessenterne fra disse regioner om spørgsmål vedrørende fiskeri og sikrede, at **associeringsaftalen mellem EU og Mercosur** forpligter parterne til at bekæmpe ulovligt fiskeri. Med hensyn til flådekapacitet fremlagde Kommissionen i 2019 en evaluering af tilgangs-/afgangsordningen under den fælles fiskeripolitik. Kommissionen understregede i sin meddelelse om den grønne pagt fra december 2019 den blå økonomis centrale rolle i håndteringen af klimaændringer og meddelte, at den havde til hensigt at foreslå måder, hvorpå havområderne kan forvaltes mere bæredygtigt.

Rådet vedtog konklusioner om havene, hvori det understregede betydningen af den europæiske hav- og fiskeripolitik med hensyn til at støtte den blå økonomi i regionerne i den yderste periferi og disse regioners sårbarhed over for klimaændringer, der påvirker deres kyster, økosystemer og biodiversitet¹².

Regionerne i den yderste periferi udformer **strategier for den blå økonomi** med henblik på at opnå bæredygtig udnyttelse af de marine ressourcer og bevare biodiversiteten. Fremskridtene sker i uens tempo og varierer i omfang og fokus. Nogle regioner er i færd med at forbedre den maritime fysiske planlægning med henblik på en bedre udnyttelse af havene, især Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer og Réunion, med støtte fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond. Mange regioner har udviklet **støtteforanstaltninger** såsom finansielle instrumenter for små operatører (Madeiras kreditlinje for små virksomheder, lån fra Fransk Guyana til små operatører, støtte fra Mayotte til erhvervelse af fartøjer) og udvikling af færdigheder (Martinique, Azorerne, Madeira).

Regionerne i den yderste periferi investerer endvidere i **nye sektorer**, som f.eks. overvågning og udforskning af havområder (Atlantehavsobservatoriet på Azorerne) eller vedvarende havenergi (De Kanariske Øers PLOCAN-platform). Alle regioner i den yderste periferi har fremmet **bæredygtig udvikling af fiskeriet** gennem ORFISH-projektet, og nogle af dem fremmer bæredygtig blå turisme, f.eks. i Det Caribiske Hav.

For at fremme blå vækst har regionerne behov for skræddersyede, omfattende strategier for den blå økonomi, der omfatter traditionelle og innovative sektorer. I den forbindelse er det

¹² Rådets konklusioner om havene fra 19. november 2019.

vigtigt at fokusere på innovative aktiviteter, forbedre den videnskabelige viden om fiskeri og havområder og maksimere EU's og medlemsstaternes støtte.

Landbrug og udvikling af landdistrikter

Kommissionens forslag til reform af **den fælles landbrugspolitik 2021-2027** omfatter specifikke betingelser og undtagelser, der afspejler behovene i regionerne i den yderste periferi. Forslagene går ud på, at de nationale strategiplaner skal tage hensyn til de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi, og at disse regioner skal nyde godt af de maksimale medfinansieringssatser under **Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne** og af et sæt særlige gunstige betingelser.

Desuden har Kommissionen foreslået at fortsætte EU's landbrugsordning for regionerne i den yderste periferi (**POSEI**), hvorved de direkte betalinger til landbrugerne i disse regioner opretholdes. I perioden 2017-2019 ydede POSEI-ordningen støtte til landbrugsproduktionen og beskæftigelsen i regionerne i den yderste periferi, garanterede leveringen af udvalgte landbrugsprodukter til disse regioner og afbødede de ekstra omkostninger til transport af sådanne produkter.

Regionerne i den yderste periferi hjælp med støtte fra deres EU-medfinansierede programmer for udvikling af landdistrikterne unge landbrugere med at dyrke og afsætte produkter såsom avocado, bananer, sukkerrør og udviklede landbrugsmiljøforanstaltninger og LEADER¹³-initiativer. Disse foranstaltninger lægger stor vægt på at forbedre levevilkårene for befolkningen i landdistrikterne.

Flere regioner i den yderste periferi har udviklet **kvalitetsordninger** for landbrugsprodukter kombineret med markedsføringsforanstaltninger. Andre har investeret i **nye landbrugsteknologier** såsom dyrkning af planter og grøntsager uden jord på Saint-Martin, anvendelse af droner på Azorerne samt afprøvning af brugen af organiske ressourcer i Fransk Guyana. Den franske regering er også ved at udvikle **risikostyringsværktøjer**, f.eks. til bananproduktion.

Landbruget er fortsat en nøglesektor. I den forbindelse er sikring af kvalitet og innovation i den lokale produktion, en rimelig indkomst til landbrugerne og optimering af støtteværktøjerne vigtige udfordringer, der skal løses.

Biodiversitet

For at bistå regionerne i den yderste periferi med at bevare deres enestående biodiversitet iværksatte Kommissionen i 2019 en indkaldelse af projekter, der er skræddersyede til disse regioners behov og kapacitet (Life4BEST). Kommissionen har foreslået, at **LIFE-programmet 2021-2027** støtter natur og biodiversitet i regionerne i den yderste periferi og tager særligt hensyn til disse regioner i dets tildelingskriterier. Biodiversitetsprojekter er desuden støtteberettigede i henhold til Kommissionens forslag til **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling 2021-2027**.

Kommissionen fremhævede den enestående biodiversitet i regionerne i den yderste periferi i sin grønne pagt, hvor klimaændringer regnes som en af de vigtigste årsager til tab af biodiversitet.

Frankrig har styrket sin indsats for at støtte biodiversitet i regionerne i den yderste periferi ved hjælp af en særlig handlingsplan (2018). Det franske agentur for biodiversitet støtter over 80

¹³ LEADER-programmet: Liaison entre actions de développement de l'économie rurale.

projekter i regionerne i den yderste periferi. Portugal finansierede projekter til støtte for biosfærereservater på Azorerne og Madeira. Fransk Guyana, Réunion, Guadeloupe og Mayotte er ved at oprette regionale agenturer for biodiversitet. Martinique iværksatte et program for bevarelse og fremhævelse af værdien af biodiversitet (2019), mens Réunion og Azorerne beskytter lokale levesteder og endemiske arter med støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling¹⁴ og LIFE-programmet.

Desuden styrkede regionerne i den yderste periferi deres samarbejde om biodiversitet med **oversøiske lande og territorier eller tredjelande** inden for rammerne af Interreg-programmerne.

Regionerne i den yderste periferi huser en betydelig andel af EU's biodiversitet, der udgør et af deres vigtigste aktiver. Der er behov for en vedvarende og koordineret indsats inden for alle politikkerne for at bevare disse regioners biologiske mangfoldighed, samtidig med at deres potentiale undersøges.

Den cirkulære økonomi

Kommissionen har specifikt fokuseret på regionerne i den yderste periferi i **LIFE-arbejdsprogrammet 2018-2020**. **Affaldshåndtering** i disse områder er et af temaerne i dette arbejdsprogram. Desuden har Kommissionen efter anmodning fra De Kanariske Øer og med støtte fra Spanien nedsat en taskforce med deltagelse af europæiske, nationale, regionale og lokale forvaltninger, der skal identificere hindringer og udforme løsninger til forbedring af indsamling, genbrug, genanvendelse og sporbarhed af affald på disse øer. Kommissionen foreslog endvidere, at Den Europæiske Fond for Regionaludvikling støtter omstillingen til en cirkulær økonomi i 2021-2027.

Rådet understregede i sine konklusioner fra oktober 2019 om den cirkulære økonomi, at det er nødvendigt at tage hensyn til den særlige situation i regionerne i den yderste periferi og sikre en retfærdig og inklusiv omstilling. Desuden vedtog Kommissionen i marts 2020 en ny handlingsplan for den cirkulære økonomi, der omfatter hele produktens livscyklus og fokuserer på sektorer med høj intensitet, hvilket understreger de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi.

I 2019 tilkendegav Frankrig, at det havde til hensigt at gøre fremskridt hen imod "nul affald" i sine oversøiske territorier¹⁵. De franske regioner er i færd med at udarbejde regionale planer for forebyggelse og håndtering af affald, og Azorerne har revideret sin regionale affaldsstrategiplan.

De fleste regioner i den yderste periferi udformer handlingsplaner for den cirkulære økonomi, der omfatter bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug samt affaldshåndtering. Flere regioner har udviklet projekter med henblik på at indføre modeller for cirkulær økonomi, reducere affald og eliminere plastaffald. I 2018-2019 iværksatte de fleste franske regioner i den yderste periferi indkaldelser af projekter til udvikling af cirkulær økonomi med støtte fra det franske miljø- og energiagentur. For eksempel gennemførte Réunion 22 projekter vedrørende cirkulær økonomi lige fra produkters udformning og levetid til deres genanvendelse. Martinique oprettede reparationstjenester og organiserede oplysningskampagner om affaldsreduktion.

¹⁴ Den Europæiske Fond for Regionaludvikling tildelte over 54 mio. EUR til biodiversitet i regionerne i den yderste periferi i 2014-2020.

¹⁵ Trajectoire outre-mer 5.0.

Regionerne i den yderste periferi har meget at vinde ved at indføre modeller for cirkulær økonomi som en væsentlig forudsætning for bæredygtig vækst. Det er vigtigt at øge indsatsen for affaldshåndtering, navnlig for forbedring af cirkularitet i forbindelse med håndtering og behandling af bioaffald og for reduktion af affald gennem genbrug eller reparation.

Klimaændringer

Kommissionen understregede i sin **evaluering af EU's klimatilpasningsstrategi** fra 2018, at det er nødvendigt at gå fra at skabe viden til at anvende den som udgangspunkt for indsatsen i regionerne i den yderste periferi. Som bebudet i meddelelsen om **den grønne pagt** agter Kommissionen at vedtage en ambitiøs EU-strategi for tilpasning til klimaændringer. I arbejdsprogrammet for LIFE 2018-2020 er der specifikt fastsat projekter vedrørende beredskab over for **ekstreme vejrforhold** i regionerne i den yderste periferi. I denne forbindelse støtter LIFE Guadeloupe og Fransk Guyana med at genoprette deres økosystemer for at beskytte deres områder mod virkningerne af klimaændringer såsom stigende vandstand.

Kommissionen foreslog endvidere, at klimaændringer skulle være en af dens investeringsprioriteter i Den Europæiske Fond for Regionaludvikling 2021-2027¹⁶. Kommissionen afsatte yderligere 49 mio. EUR fra **Den Europæiske Unions Solidaritetsfond** til genopbygningen af Saint-Martin og Guadeloupe, der blev hårdt ramt af orkanerne Irma og Maria i 2017. Denne fond blev også anvendt til at støtte Azorerne, der blev ramt af orkanen Lorenzo i oktober 2019¹⁷.

I 2019 udpegede Frankrig en delegeret til at fremskynde **forebyggelses- og tilpasningsforanstaltninger** i de franske regioner i den yderste periferi. Azorerne vedtog et regionalt program vedrørende klimaændringer i september 2019, mens De Kanariske Øer oprettede et observatorium for klimaændringer i 2018.

Regionerne i den yderste periferi er særligt sårbare over for ekstreme vejrforhold som følge af klimaændringer. Der er behov for en vedvarende og koordineret tværpolitisk indsats på alle niveauer, som kanaliserer investeringer til forbedring af tilpasningsevnen, opbygning af modstandsdygtighed samt forebyggelse af og beredskab over for klimaændringer.

Energi

EU vedtog lovgivning til støtte for vedvarende energi og energieffektivitet. For eksempel anerkender direktivet om vedvarende energi fra 2018¹⁸, der skal være gennemført inden midten af 2021, lokalsamfundenes rolle i omstillingen til ren energi, en rolle, der er særlig vigtig i isolerede områder såsom regionerne i den yderste periferi.

I forbindelse med **initiativet "Ren energi til EU's øer"** rådgiver Kommissionen Guadeloupe, Azorerne og De Kanariske Øer om, hvordan man kan udvikle strategier og projekter vedrørende ren energi, og har fremmet den viden om vedvarende energi, der findes i regionerne i den yderste periferi, i det årlige forum på De Kanariske Øer i 2018 inden for rammerne af initiativet. Endvidere indførte Kommissionen i 2019 en facilitet¹⁹, der blev støttet af Horisont 2020, med henblik på at mobilisere mindst 100 mio. EUR i form af bæredygtige energiprojekter på europæiske øer, herunder i regionerne i den yderste periferi,

¹⁶ Den samlede planlagte støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling til imødegåelse af klimaændringer i alle regionerne i den yderste periferi i 2014-2020 beløber sig til ca. 1,1 mia. EUR.

¹⁷ Der blev udbetalt et forskud på den forventede bistand fra Den Europæiske Unions Solidaritetsfond i december 2019.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

¹⁹ <https://www.nesoi.eu/>.

og forpligtede sig i sin meddelelse om den grønne pagt til at udvikle en langsigtet politisk ramme for at fremskynde omstillingen til ren energi på EU's øer, hvilket blev støttet af medlemsstaterne.

Fra 2021 forventes **Connecting Europe-faciliteten** (CEF) at skabe store muligheder for regionerne i den yderste periferi, nemlig en præferencesats for energiarbejder (og arbejder på det digitale område og transportområdet) og særligt fokus i tildelingskriterierne. Kommissionen foreslog endvidere, at investeringerne fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling i 2021-2027 målrettes energieffektivitetsforanstaltninger og vedvarende energi som en af dens prioriteter for et grønnere Europa.

Efter anmodning fra Réunion har Kommissionen oprettet en **taskforce om energiomstilling** i 2018 med repræsentanter for nationale og regionale tjenester og den private sektor, der skal føre til en handlingsplan til forbedring af koordinering mellem forskellige initiativer.

I 2019 iværksatte Frankrig indkaldelser til støtte for områder, der ikke er forbundet med kontinentet, idet over en tredjedel af budgettet på 530 mio. EUR er afsat til socialt dårligt stillede befolkningsgrupper. Spanien støtter uddannelse i og formidling af viden om vedvarende energi og energieffektivitet på De Kanariske Øer.

Regionerne i den yderste periferi har iværksat deres egne strategier for at reducere drivhusgasemissioner og styrke vedvarende energi og energieffektivitet. De udviklede også projekter med EU-finansiering eller national finansiering såsom sol- eller biomassebaseret elproduktion (Martinique, Guadeloupe, Fransk Guyana) og intelligente mikronet (Réunion). Mange regioner i den yderste periferi har investeret i elektrisk mobilitet. Siden 2017 har De Kanariske Øer mere end fordoblet den tid, hvor El Hierro bruger 100 % vedvarende energi.

Da regionerne i den yderste periferi er afhængige af importerede fossile brændstoffer, er der behov for en vedvarende indsats for at fremskynde energiomstillingen, navnlig investeringer i intelligente net og lagring, vedvarende energikilder, herunder havenergi, rene transportløsninger og energieffektivitet, og dermed bidrage til energiautonomi i disse fjernliggende regioner samt til kulstofneutralitet.

3. SKABE FORUDSÆTNINGER FOR VÆKST OG JOBSKABELSE

I meddelelsen foreslås en indsats for at sætte gang i væksten i regionerne i den yderste periferi, herunder investeringer i forskning og innovation, iværksætter, udvikling af færdigheder samt digitale forbindelser og transportforbindelser.

Forskning og innovation

For at styrke forskningspotentialet i regionerne i den yderste periferi iværksatte Kommissionen en særlig indkaldelse af forslag til en **koordinerings- og støtteforanstaltning** under EU's forskningsprogram Horisont 2020. Dette resulterede i FORWARD-projektet, der samler universiteter, industrien, civilsamfundet og regeringer i alle regioner i den yderste periferi med henblik på at **kortlægge deres forskningskapacitet**, udpege ekspertiseområder og støtte deres deltagelse i internationale forskningsprojekter.

Endvidere foreslog Kommissionen, at EU-programmet "**Horisont Europa**" 2021-2027 udbygger sine foranstaltninger til "udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af ekspertise", så de kommer til at omfatte regionerne i den yderste periferi. Desuden kan disse regioner i 2021-2027 drage fordel af det nye instrument for interregionale innovationsinvesteringer i det europæiske territoriale samarbejde med henblik på at deltage i de globale værdikæder og øge deres forbindelser med andre europæiske regioner på fælles områder inden for intelligent specialisering.

De fleste regioner i den yderste periferi er ved at evaluere deres **strategier for intelligent specialisering**²⁰ med henblik på at tilpasse deres innovationsøkosystemer til de mest lovende sektorer. Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer er i færd med at udforme den tværregionale specialiseringsstrategi i Makaronesien. Regionerne i den yderste periferi har taget initiativer til at fremme lokale aktørers integration i internationale forskningsnet og forbedre deres deltagelse i EU-finansieret forskning (f.eks. Azorerne plan for internationalisering af videnskab og teknologi). Frankrig har endvidere bestræbt sig på at øge innovationskapaciteten i sine regioner med den franske store investeringsplan 2018-2022.

Målsektorerne varierer afhængigt af regionen. Nogle regioner fokuserede på den blå økonomi f.eks. med Horisont 2020-projektet om indvirkninger på klimaændringer af søtransport, turisme, energi og akvakultur, der involverer Makaronesien og de caribiske regioner. Andre investerede i rumsektoren, f.eks. Azorerne og Portugal med den nye internationale rumhavn og det portugisiske rumagentur på øen Santa Maria. Andre regioner har investeret i energiomstilling (Réunions og De Kanariske Øers foranstaltninger til dekarbonisering af energisystemer), i sundhedsydelser (Madeira, Guadeloupe) og i udvikling af landbrugsressourcer eller kosmetiske produkter på basis af naturlige stoffer (Fransk Guyana).

Udvikling af forsknings- og innovationspotentialer i regionerne i den yderste periferi er afgørende for fremme af væksten i disse regioner. Øget deltagelse i internationale forskningsnet og globale værdikæder både inden for Europa og med tredjelande kan hjælpe regionerne i den yderste periferi med at styrke deres innovationssystemer og skabe beskæftigelse.

Beskæftigelse og uddannelse

EU's Samhørighedsfond og fonde under landbrugspolitikken yder betydelig støtte til den sociale udvikling i regionerne i den yderste periferi²¹.

Med Kommissionens forslag til Den Europæiske Socialfond Plus 2021-2027 sikres de højeste medfinansieringssatser for regionerne i den yderste periferi, der oprettes en **specifik yderligere tildeling** til støtte for beskæftigelse, uddannelse og inklusion i disse regioner, og der øremærkes 15 % af den nationale del til **støtte for unge** i disse regioner i den yderste periferi med en betydelig andel af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse.

I 2018 forbedrede Kommissionen adgangen til mikrofinansiering i de franske regioner i den yderste periferi ved at øge garantien fra programmet for beskæftigelse og social innovation til en sammenslutning, der støtter små iværksættere (ADIE). Desuden har Kommissionen øget **ungdomsbeskæftigelsesinitiativets** tildeling til Frankrig, herunder dets regioner i den yderste periferi, samt **Den Europæiske Socialfonds** midler til Spanien, herunder De Kanariske Øer.

Samme år øgede Kommissionen inden for rammerne af Erasmus+ det månedlige tilskud til indbyggerne i regionerne i den yderste periferi og rejsetilskuddene til borgere på Mayotte og Réunion²². Kommissionen har også udvidet Erasmusprogrammets særlige vilkår for borgere i regionerne i den yderste periferi til at omfatte Det Europæiske Solidaritetskorp.

²⁰ Indførelse af strategier for intelligent specialisering for at støtte regioner og medlemsstater i deres økonomiske omstilling er en forudsætning for at kunne nyde godt af de europæiske struktur- og investeringsfonde i 2014-2020.

²¹ Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne har tilsammen ydet over 3 mia. EUR til social inklusion, uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelse i regionerne i den yderste periferi i 2014-2020.
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020/2014-2020-RUPs-OR-EU-planned-investment/8gwq-ke5u>.

²² Ved at indføre særlige rejsetilskud til indbyggere, der kommer fra områder, som ligger over 8 000 km væk.

Kommissionen forpligtede sig i sit forslag til Erasmus 2021-2027 til at øge **deltagelsen i mobilitetsordninger for regionerne i den yderste periferi**, herunder med **nabolande**, og til at overvåge denne deltagelse.

Frankrig har revideret sin lovgivning²³ med henblik på at udarbejde lærlingekontrakter med tilgrænsende tredjelande. De fleste regioner i den yderste periferi, nemlig Martinique, Réunion, Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer, har udarbejdet handlingsplaner for at fremme iværksætteri inden for Interreg-projektet GROWUP, der er rettet mod arbejdsløse i sektorer inden for den blå og den grønne økonomi. Fransk Guyana har oprettet en professionsbachelorgrad i luft- og rumfart, Réunion investerer i sit regionale universitet, og Azorerne har iværksat flere initiativer til fremme af unges beskæftigelse.

Forbedring af færdigheder, især blandt unge, er afgørende for at matche arbejdsmarkedets behov og forbedre borgernes beskæftigelsesegnethed. Yderligere investeringer i international mobilitet ville forbedre samarbejdet med nabolandene og støtte regional integration.

Konkurrenceevne, iværksætteri og det indre marked

EU's samhørigheds- og landbrugspolitik yder betydelig støtte for at styrke SMV'ernes konkurrenceevne i regionerne i den yderste periferi²⁴.

For at forbedre disse regioners adgang til finansiering analyserede **Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning** situationen i hver enkelt region og foreslog metoder til, hvordan den finansielle støtte, herunder fra Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, kunne maksimeres²⁵. Kommissionen fremmede drøftelser med nationale og regionale myndigheder og finansielle institutioner om de foreslåede løsninger og tilskyndede til deres gennemførelse. Endvidere opfordres medlemsstaterne i Kommissionens forslag til InvestEU-programmet til at afhjælpe markedssvigt i regionerne i den yderste periferi ved at anvende programmet til at tiltrække private investeringer og øge løftestangeffekten.

I 2019 iværksatte Kommissionen en indkaldelse af forslag inden for rammerne af **Erasmus for unge iværksættere** og opfordrede ansøgerne til at medtage enheder fra regionerne i den yderste periferi. Som følge heraf støtter et første kontaktpunkt på Martinique lokale iværksættere. I Kommissionens forslag til **program for det indre marked 2021-2027** understreges endvidere behovet for bedre at integrere regionerne i den yderste periferi i det indre marked. Desuden foreslog Kommissionen, at **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling** fortsat skal omfatte en særlig tildeling for at kompensere for de ekstra omkostninger, som virksomheder i disse regioner står over for. Støtte fra **Enterprise Europe-netværket** er tilgængelig på Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer, Martinique, Guadeloupe og Réunion.

Frankrig støttede virksomhederne i regionerne i den yderste periferi med særlige beskatningsordninger eller finansieringsvilkår. De Kanariske Øer og Martinique udarbejdede internationaliseringsstrategier. Nogle regioner intensiverede deres handelsforbindelser med tilgrænsende tredjelande. F.eks. støttede Guadeloupe virksomheder med at eksportere til USA. Réunion oprettede en tjeneste, der skal støtte nyetablerede virksomheder i

²³ "Loi relative à la liberté de choisir son avenir professionnel" af 5.9.2018.

²⁴ Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne medfinansierer projekter til støtte for SMV'ers konkurrenceevne i regionerne i den yderste periferi til en værdi af 1,5 mia. EUR i 2014-2020.

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020/2014-2020-RUPs-OR-EU-planned-investment/8gwq-ke5u>.

²⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/pdf/rup_2019/invest_platform_feasibility_study_en.pdf.

Mozambique, og finansielle instrumenter for SMV'er med støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Mayotte og Réunion er i færd med at oprette teknopoler.

Der er behov for en større indsats på alle niveauer for at forbedre iværksætterier og styrke konkurrenceevnen i sektorer med stort potentiale såsom biodiversitet og den blå økonomi.

Digital tilgængelighed

I 2017 lancerede Kommissionen EU's netværk af **bredbåndskompetencekontorer** for at støtte medlemsstaterne og regionerne med udformningen og gennemførelsen af strategier, der skal etablere bredbånd i områder, som ikke er dækket kommercielt. Kommissionen har tilskyndet regionerne i den yderste periferi til at deltage i dette netværk og anbefalet, at medlemsstaterne støtter deres engagement. Kommissionen godkendte også to store projekter vedrørende højhastighedsbredbåndnet på Réunion (2018) og Martinique (2019), der skal støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Kommissionen overvejede i sit forslag til program for et digitalt Europa 2021-2027 specifikke digitale enheder i regionerne i den yderste periferi og udpegede disse regioner i tildelingskriterierne. I henhold til Connecting Europe-faciliteten 2021-2027 vil projekter, der understøtter nye eller opgraderede backbone-net, herunder undersøiske kabler mellem medlemsstater og mellem Unionen og tredjelande, endvidere være støtteberettigede. Endvidere indeholder den vejledende liste over infrastrukturprojekter af fælles interesse, der ledsager forslaget vedrørende Connecting Europe-faciliteten²⁶ som ændret af Europa-Parlamentet og Rådet²⁷, en ny undersøisk kabelforbindelse mellem Madeira, Azorerne og Portugal. Digitale konnektivitetsprojekter i regionerne i den yderste periferi kan nyde godt af en højere medfinansieringssats.

Frankrig øgede de digitale færdigheder ved at investere i uddannelsescentre, mens Madeira og De Kanariske Øer udviklede nye kurser. I 2019 nedsatte Portugal en arbejdsgruppe, der skulle forberede udskiftningen af undersøiske kabler mellem regionerne i den yderste periferi og fastlandet. Desuden planlagde Madeira og Fransk Guyana at tilkoble sig det undersøiske kabel mellem Portugal og Brasilien med en EU-støtte på 26,5 mio. EUR.

Styrkelse af digitaliseringen i regionerne i den yderste periferi på grundlag af god konnektivitet med EU og tredjelande er vigtigt for, at disse regioner kan udnytte det digitale indre marked og gøre forretninger internationalt. Nettet af bredbåndskompetencekontorer kan hjælpe regionerne i den yderste periferi med at styrke deres kapacitet til at gennemføre projekter i denne sektor gennem udveksling af god praksis og teknisk støtte.

Transport

Kommissionen har foreslået særlige bestemmelser for regionerne i den yderste periferi i Connecting Europe-faciliteten 2021-2027: Transportarbejder såsom forbindelser til lufthavne, havne og byknudepunkter i disse regioner er støtteberettigede og kan nyde godt af en højere medfinansieringssats.

Kommissionen har desuden foreslået, at regionerne i den yderste periferi undtagelsesvist kan anvende Den Europæiske Fond for Regionaludvikling 2021-2027 til at investere i **lufthavnsinfrastruktur**. I 2019 gav Kommissionen også regionerne i den yderste periferi en analyse af deres konnektivitetsbehov og identificerede potentielle infrastruktur- og servicereleterede projekter.

²⁶ Del V i bilaget til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten (COM(2018) 438 final).

²⁷ Treparts møde om forordningen om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten den 7. marts 2019.

Kommissionen har til hensigt at foreslå en revision af **retningslinjerne for transeuropæiske transportnet i 2021** og analysere de særlige bekymringer, som regionerne i den yderste periferi har i denne forbindelse. Endelig har Den Europæiske Investeringsbank investeret henholdsvis 100 mio. EUR og 60 mio. EUR i lufthavnene på Réunion og Guadeloupe med støtte fra Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer.

Regionerne i den yderste periferi fortsatte med at forbedre den interne vej- og søtransportinfrastruktur med støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Dette omfatter forbedring af vejinfrastruktursikkerhed og udvikling af offentlig transport på Madeira, Fransk Guyana og Mayotte samt forbedring af adgangen til forskellige øer i øgruppen Azorerne. Endvidere er Fransk Guyana i færd med at etablere nye søtransportruter til tredjelande og Guadeloupe og en ny flyforbindelse til USA.

Der er behov for vedvarende bestræbelser på europæisk, nationalt og regionalt plan til støtte for konnektiviteten i regionerne i den yderste periferi. Det er i den forbindelse vigtigt at skabe en solid række af projekter og optimere den tilgængelige støtte.

4. UDVIDET SAMARBEJDE MELLEM REGIONERNE I DEN YDERSTE PERIFERI OG DERES NABOLANDE OG ANDRE LANDE

Kommissionens forslag til europæisk territorialt samarbejde 2021-27 har til formål at **lette samarbejdet mellem regionerne i den yderste periferi og deres nabolande** med et øremærket budget og fleksible regler for samarbejde med det eksterne finansieringsinstrument. I denne forbindelse har regionerne i den yderste periferi udvekslet god praksis med henblik på at **lette fælles projekter** i 2019 og etableret fælles platforme, der omfatter eksterne programmer.

EU indledte forhandlinger med staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet om post-Cotonouaftalen med et forhandlingsmandat, der afspejler behovet for at tage hensyn til bekymringerne og situationen i regionerne i den yderste periferi. Denne aftale er vigtig for udformningen af samarbejdet om globale spørgsmål såsom havforvaltning.

I 2019 blev Guadeloupe medlem af Sammenslutningen af Østcaribiske Stater, og Saint-Martin anmodede om at blive observatør. Guyana iværksatte en undersøgelse af de hindringer, som lokale virksomheder står over for, mens Martinique og Réunion støttede internationaliseringen af lokale virksomheder, og Réunion og Mayotte støttede udvidelsen af studerendes mobilitet til at omfatte tredjelande. Regionerne i den yderste periferi deltog i regionale samarbejdsprojekter med deres nabolande vedrørende f.eks. transport, sundhed, blå turisme og færdigheder. De makaronesiske regioner styrkede samarbejdet med Kap Verde, Mauretanien og Senegal gennem Hexagone-projektet under deres territoriale samarbejdsprogram. I 2018 og 2019 deltog landene i Det Caribiske Hav sammen med regionerne i den yderste periferi i en fælles øvelse for at teste tsunamivarslingssystemet.

Nogle regioner i den yderste periferi står over for betydelige socioøkonomiske udfordringer som følge af **migration**. I denne forbindelse omfatter nationale programmer, der støttes gennem flere EU-fonde, en række målrettede aktioner. For eksempel støttede EU's Asyl-, Migrations- og Integrationsfond og Fonden for Intern Sikkerhed håndteringen af asylansøgninger i Fransk Guyana, udviklingen af det europæiske grænseovervågningssystem på Azorerne og Madeira og migranternes integration i samfundet og på arbejdsmarkedet på De Kanariske Øer. Frankrig har oprettet tjenester, der er specialiseret i migration på Mayotte. På Madeira støttede fondene under samhørighedspolitikken projekter til levering af sundhedsydelser, uddannelse, social sikring og boliger til borgere fra Venezuela. Med hensyn

til mobilitet med **nabolande** pustede EU nyt liv i sine forbindelser med Marokko, hvilket blev bekræftet af associeringsrådet EU-Marokko i juni 2019.

Opbygning af tillid til nabolandene og udvikling af en fælles praksis for deling af ressourcer er afgørende for, at de nye samarbejdsmuligheder kan udnyttes. Platforme, der involverer både Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Udviklingsfond, kunne understøtte dette formål. Mobilitetspartnerskabsaftaler kunne lette den regionale integration.

5. KONKLUSIONER

Gennemførelsen af meddelelsen fra 2017 "Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi" er på rette spor. På lidt over to år har meddelelsen ført til konkrete positive resultater for regionerne i den yderste periferi.

Kommissionen har indfriet sine forpligtelser ved at skabe særlige muligheder for regionerne i den yderste periferi i en lang række EU-programmer ved konsekvent at tilpasse EU's lovgivning, politikker og værktøjer til deres behov og interesser og ved at yde skræddersyet støtte til disse regioner. Det er vigtigt, at Europa-Parlamentet og Rådet vedtager EU-programmer for 2021-2027, som sikrer skræddersyet adgang og særlige betingelser for regionerne i den yderste periferi som foreslået af Kommissionen.

Regionerne i den yderste periferi og de respektive medlemsstater har ydet deres bidrag ved at vedtage regionale og nationale strategier og udvikle konkrete initiativer til gennemførelse af meddelelsen og ved at tilkendegive deres holdninger i den politiske beslutningsproces.

Under hensyntagen til de fremskridt, der er gjort, kræver en fuldstændig gennemførelse af meddelelsen, at **der gøres en hurtig og målrettet indsats på alle niveauer i nøglesektorerne, nemlig imødegåelse af klimaændringer, beskyttelse af biodiversitet, indførelse af cirkulær økonomi og overgang til vedvarende energi**. Investeringer i disse sektorer er særlig vigtige for at sikre bæredygtig vækst i disse sårbare, fjerntliggende og isolerede EU-regioner. Kommissionen vil derfor være særlig opmærksom på den rolle, som regionerne i den yderste periferi spiller i den grønne pagt, under hensyntagen til deres sårbarhed og aktiver. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling er en vigtig finansieringskilde for investeringer i disse sektorer.

Desuden er der behov for at fortsætte bestræbelserne på at udvikle den blå økonomi og forbedre konnektiviteten i regionerne i den yderste periferi. Investering i færdigheder er fortsat afgørende for at støtte jobskabelse og iværksætteri på tværs af sektorerne.

Et solidt partnerskab og et tæt samarbejde mellem Den Europæiske Union, regionerne i den yderste periferi og de respektive medlemsstater er fortsat nøglen til at udnytte disse fjerntliggende regioners potentiale og støtte deres overgang til en grøn økonomi, som sætter mennesket i centrum. Selv om situationen i de enkelte regioner i den yderste periferi varierer betydeligt, er der stadig meget, der skal gøres, for at fjerne ulighederne mellem disse regioner og det europæiske kontinent.

Ved at række ud til regionerne i den yderste periferi bidrager man til at opbygge en inklusiv Europæisk Union, der **ikke lader nogen i stikken**. Til gengæld kan regionerne i den yderste periferi med deres enestående aktiver bidrage væsentligt til **en grønnere, klimaneutral og bæredygtig Europæisk Union**.